

Fenntarthatósági jelentés **2023**

RICHTER GEDEON

TARTALOM

A RICHTER BEMUTATÁSA	3
LÉNYEGES TÉMÁINK	4
BETEGBIZTONSÁG ÉS TERMÉKMINŐSÉG	5
EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA	10
KÖRNYEZETVÉDELEM	10
FELELŐS FOGLALKOZTATÁS	14
FELELŐS VÁLLALATIRÁNYÍTÁS	17
ÜZLETI ETIKA, COMPLIANCE	18
TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁS	21
ESG ADATOK	22

A RICHTER BEMUTATÁSA

A Richter Gedeon Nyrt. egy globális piacon jelen lévő, tőzsdén jegyzett gyógyszeripari vállalat. A Richter fő tevékenysége az innovációra épülő gyógyszeripari termékek előállítására és értékesítésére, amelyet számos termelő és kereskedelmi leányvállalat, képviselői iroda, valamint közös vezetésű társulás támogat. Vállalatunk küldetése az egészség megőrzése és az életminőség javítása, többek között olyan magas hozzáadott értékű, originális és bioszimiláris termékek piacra vitelével, melyek fejlesztésében és előállításában is speciális tudással rendelkezünk. A Richter 2 800 gyógyszert gyárt, szinte valamennyi terápiás területen. Kivételes figyelmet fordítunk a központi idegrendszerre ható, a nőgyógyászati termékek illetve a bioszimiláris terápiák fejlesztésére és gyártására. A Richter 11 600 munkavállalót foglalkoztat világszerte, központja Budapesten található.

A Richter tevékenységi területei:

KUTATÁS-FEJLESZTÉS	GYÁRTÁS	ÉRTÉKESÍTÉS
A Richter Csoport Közép-Kelet-Európa egyik legnagyobb kutatás-fejlesztési központja, 1 200 szakemberrel. Célunk, hogy a lakosság részére a legmodernebb készítményeket biztosítsuk. Töretlenül dolgozunk azon, hogy kutatásaink eredményei elősegítsék az emberi élet minőségének javítását.	Célunk, hogy gyógyszereink gyártási és fejlesztési folyamatának minden fázisában az innovatív technológiák alkalmazása és a költséghatékony gyártási folyamatok mellett kiemelkedő szerepet kapjon a fenntarthatóság. A Richter magyarországi telephelyei mellett Lengyelországban, Romániában, Németországban, Oroszországban és Indiában is rendelkezik gyártási kapacitással.	A Richter által gyártott termékek a világ hat kontinensére eljutnak, a vállalat széles, 50 országban közvetlen jelenlévő értékesítési hálózatának, valamint partneri megállapodásoknak köszönhetően. Árbevétel-arányosan a Richter Csoport legjelentősebb piaci az európai országok, a FÁK régió és az USA.

Fő eredmények 2023-ban

- A gyógyszerértékesítési bevétel 14%-kal, az üzemi eredmény 23%-kal nőtt.
- A termelés 17,7%-kal nőtt, több mint 300 millió dobozra, annak ellenére, hogy a termelésben nem változott a létszám.
- A Richter minden kulcsfontosságú leányvállalatnál bevezette karbonlábnyom-számítását, amely immár lehetővé teszi a csoportszintű célmeghatározást, irányelvek kialakítását és cselekvési tervek kidolgozását is.
- Magyarországi telephelyeinken az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása további 7,5%-kal csökkent.
- Saját fejlesztésű antipszichotikumunk közel hatszázezer betegnek segített az Egyesült Államokban és Európában.

Elismeréseink 2023-ban

PwC Awards	Legvonzóbb munkahely - Gyógyszeripar kategória I. hely
Zynternship Awards	Orvos- és egészségtudomány kategória I. hely
Zynternship Awards	Természettudomány kategória I. hely
Zynternship Awards	TOP15 legvonzóbb munkáltatók egyike
Szerethető munkahelyek	(Dreamjo.bs portálon)
Randstad Award	Gyógyszer- és vegyipari kategória I. helyezett
Év Gyára Projektverseny	ÉV HR PROJEKTJE AZ IPARBAN 1. hely (Egyensúly program)
Véradóbarát Munkahely	
Kiemelkedően Családbarát Hely	

ESG fókuszterületek

A Richter Csoport elkötelezett az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai (SDG) mellett. Valljuk, hogy a Richter alaptervekenységén, vagyis a gyógyszerkészítmények előállításán keresztül, amely betegségek gyógyítását és életminőségének javítását teszi lehetővé, alapvetően járul hozzá a globális fenntarthatósági célokhoz. Az ENSZ fenntarthatósági céljai közül ezért a Richter számára a legfontosabb az SDG 3. Egészség és jóllét, amely témára jelentésünk is fókuszál. A Richter Csoport kiemelt fenntarthatósági hatása: „Az egészség a küldetésünk” vállalati missziókkal összhangban, célunk továbbra is helytállni a gyógyszeripar globális piacán, és innovatív készítményekkel segíteni a betegek gyógyulását világszerte.

SDG 3.4 A vállalat árbevételének számottevő része egy, a mentális betegségek kezelését elősegítő készítményből származik. A Richter cariprazine hatóanyagú originális antipszichotikuma, mely a skizofréniával, illetve bipoláris zavarral élők életminőséget javítja, napjainkra már 64 országban elérhető, a legtöbb országban ártámogatással.

SDG 3.7 A Richter árbevételének másik jelentős része nőgyógyászati készítmények értékesítéséből származik. A vállalat átfogó (és folyamatosan bővülő) nőgyógyászati portfólióval rendelkezik, valamint edukációs és társadalmi szerepvállalási tevékenységet is folytat a nők körében.

SDG 3.8 Emellett a vállalat kedvező árú generikus és bioszimiláris készítményei révén képes növelni a terápiákhoz való hozzáférést.

LÉNYEGES TÉMÁINK

A 2023-ban elvégzett lényegességi felmérés célja a szervezetünk számára legfontosabb és relevánsabb témakörök meghatározása volt, mely témák a 2022. évi fenntarthatósági jelentésünk tartalmát is meghatározták. A felmérést a GRI 2021 szabványnak megfelelően végeztük el. A lényegességi felmérés alapjául szolgáló hosszú, majd rövid témalistát a Richter Csoport számára legfontosabbnak ítélt témák, a külső környezet vizsgálata, iparági jó gyakorlatok, piaci ajánlások és trendek, valamint az aktuális kihívások elemzése szerint állítottuk össze. A rövid témalistát a GRI 2021 szabvány lényegességi definíciója, az érintetti felmérés eredményei, valamint külső szer-

vezetek iparági javaslatai szerint pontosztuk. A lényeges témákhoz köthető pozitív és negatív hatásokat három kritérium szerint vizsgáltuk: tényleges vagy potenciális, közvetlen vagy közvetett, valamint a hatás súlyossága. A felmérés eredményeként kilenc lényeges témát értékeltünk kiemelt jelentőségűnek működésünk tekintetében, ezek prioritási sorrendben:

- Betegbiztonság és termékminőség
- Üzleti etika és compliance
- Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosítása
- Környezeti lábnyom, szennyezés és hulladékkezelés
- Munkavállalók jólléte, tehetséggondozás
- Munkavállalói jogok
- Felelős energiafelhasználás
- Felelős tájékoztatás
- Adatbiztonság és adatvédelem

Jelentésünkben elsősorban ezekről a területekről adunk áttekintést.

A 2023-as üzleti évre vonatkozó jelentésünk a GRI Standards 2021 útmutatása alapján, külső fél hitelesítése nélkül készült. Hatóköre a Richter Gedeon Nyrt.-re, mint anyavállalatra és a Richter Csoport leányvállalataira terjed ki. Az ESG adatösszesítő táblát a kiadvány végén közöljük.

BETEGBIZTONSÁG ÉS TERMÉKMINŐSÉG

A Richter célja, hogy folyamatosan korszerű készítményekkel álljon a lakosság gyógyításának szolgálatában és tevékenységével hozzájáruljon az emberi élet minőségének javításához. A gyógyszerbiztonsági szemlélet vállalatcsoportunk teljes működését átszövi: a termékfejlesztési és gyártási folyamatok során elsődleges fókuszban a biztonságos gyógyszerhasználat áll az állatkísérletektől és klinikai vizsgálatoktól, a termékgyártáson és farmakovigilancián át a felelős marketing tevékenységünkig.

Kutatás-fejlesztés

A Richter életében a kutatás-fejlesztés mindig meghatározó szerepet játszott, és ezen belül az eredeti gyógyszermolekulák kutatása, új gyógyszerek forgalomba hozatala és az innováció a Társaság 1901-es megalapításától fogva kulcsfontosságú a stratégiában. A gyógyszerkutatás és fejlesztés jelenleg négy stratégiai irányt ölel fel: a rekombináns biotechnológia tevékenységet, az eredeti kismolekulás gyógyszerjelöltek kutatását és fejlesztését, a késői fejlesztési fázisban lévő nőgyógyászati projekteket, valamint a generikus gyógyszerek fejlesztését.

Eredeti kutatási tevékenységünk központjában a pszichiátriai betegségekre ható gyógyszerek állnak. Célunk az ezeken a terápiás területeken tapasztalható jelentős orvosi és társadalmi igény kielégítése új kismolekulás gyógyszerek kifejlesztésével. Kutatási témáinkba csak olyan új potenciális gyógyszer-célpontokat vonunk be, amelyek nagy kihívást, ám egyúttal jelentős innovációs értéket is képviselnek, és megfelelnek a lehetséges későbbi multinacionális partnerek igényeinek. 2023 során több projekt esetében jelentős előrehaladást értünk el, így a klinikai portfóliónk koráb-

ban soha nem látott méretűvé nőtt. 2023 végén a Richternek a cariprazine mellett 13 folyamatban lévő eredeti kutatási projektje volt, amelyek közül egy fázis II, míg négy fázis I klinikai szakaszban van, a többi pedig preklinikai kutatási és fejlesztési szakaszokban.

Állatkísérletek

A gyógyszerkészítmények engedélyeztetésével kapcsolatos hatósági elvárások kötelezik a gyógyszeripari vállalatokat a hatóanyagok biztonságosságának és hatékonyságának állatkísérletekkel történő igazolására. A Richter törekszik az állatkísérletek számának folyamatos csökkentésére, a „3R” (Replacement, Reduction and Refinement) elvének tudományos célokkal összhangban történő alkalmazása által. A 3R céljainak megvalósulása érdekében helyi etikai szabályozást alkalmazunk – statisztikai elemzésekkel állapítjuk meg az állatok minimálisan szükséges számát egy adott kísérlethez. Ezen elvek évtizedes alkalmazásának eredményeként az éves állatállomány 2023-ban 71%-kal alacsonyabb volt, mint 2010-ben. Állatkísérletekkel kapcsolatos belső szabályzatainkról bővebben [2022-es Fenntarthatósági jelentésünkben](#) olvashat.

Klinikai vizsgálatok

A klinikai vizsgálatok a gyógyszerfejlesztés alapvető fontosságú részét képezik. A klinikai vizsgálatok lefolytatása során cégünk nagy figyelmet fordít az etikus magatartásra és a minőségre. Minden vizsgálatot vezető kollégától és szerződéses partnertől minimum elvárás, hogy a Helsinki Deklaráció etikai irányelveinek, a Helyes Klinikai Gyakorlatnak (GCP) és a helyi jogszabályoknak megfelelően vegyen részt a vizsgálatban. A klinikai vizsgálatok csak a vizsgálóhely vezetője által is aláírt vizsgálati protokollok és a klinikai vizsgálat futtatásához szükséges dokumentumok helyi/központi etikai bizottságok általi jóváhagyását követően indulhatnak el. A helyi szabályoknak megfelelően a jóváhagyó etikai bizottság a vizsgálat folyamatáról és státuszáról, valamint minden lényeges eseményről információt kap. Az etikai bizottságok pontos jogköre országonként eltérhet, de a bizottság adott esetben akár a vizsgálat leállítását is kezdeményezheti.

A Richter Csoport minden klinikai vizsgálatnál biztosítja a vizsgálóhelyen történő klinikai monitorozást, illetve a vizsgálóhelyeken és a klinikai vizsgálatok lefuttatásában részt vevő más szerződéses partnereknél rendszeres auditokat végez a vállalat.

A klinikai vizsgálatok során csak a minimálisan szükséges számú résztvevőt és csak a minimálisan szükséges szinten terhelünk bármilyen beavatkozással. Továbbá a vizsgálatban résztvevők minden vizsgálatlal kapcsolatos beavatkozás előtt részletes és közérthető tájékoztatást kapnak a jogaikról és a vizsgálat céljairól, előnyeiről és az esetleges kockázatokról. Miután minden kérdésük megválaszolásra került, önkéntes, írásos beleegyező nyilatkozatot adnak, amelyet bármikor, indoklás nélkül visszavonhatnak.

A klinikai vizsgálatok tervezésekor szempont, hogy a vizsgálatban résztvevők sokszínűsége biztosított legyen, a vizsgálat garantálja a reprezentativitást a készítményt kapó betegcsoportra nézve. Cégünk 2023-ban összesen 18 országban futtatott klinikai vizsgálatokat, jelentős átfedésben a vállalat legfontosabb piacaival.

A Richter Csoport a klinikai vizsgálati adatokat a megfelelő hatósági felületeken a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan publikálja. Emellett rendszeresen publikál klinikai eredményeket nemzetközi szaklapokban, 2023-ban 3 ilyen cikk jelent meg.

Gyógyszergyártás és termékminőség

A gyógyszergyártási folyamatok során fokozott figyelmet fordítunk az érvényes technológiai és minőségügyi szabályozások, a hazai, európai és más nemzetközi jogszabályok és előírások betartására. Teljes körű minőségirányítási rendszert működtetünk, mely az aktuális Helyes Gyógyszergyártási Gyakorlat (GMP) követelményeire épül, és magában foglalja mindazon termékek, eszközök, folyamatok tervezésének, fejlesztésének és szabályozásának kockázatkezelését, amelyek veszélyforrást jelenthetnek akár a betegek, akár a Richter szempontjából. Minőségüggyel foglalkozó kollégáink száma meghaladja az 510 főt.

Stratégiai céljaink elérése érdekében valamennyi munkavállalónkat bevonjuk a minőségügyi tevékenységekbe, a tervezésbe, valamint a GMP iránymutatás alkalmazásába és ellenőrzésébe, ezzel elősegítve a fejlett minőségszemlélet fenntartását a cég minden dolgozójában. Ezt biztosítja dolgozóink rendszeres, egész évre kiterjedően folytatott oktatása, megfelelő tájékoztatása és a követelményeknek eleget tevő munkakörülmények.

Gyártási tevékenységünket és minőségügyi rendszerünket anyavállalatunknál és termelő leányvállalatainknál egyaránt rendszeresen ellenőrzik szerződéses partnereink és a hatóságok. 2023-ban 15 GxP auditon és 6 hatósági ellenőrzésen vettünk részt, melyek mind kritikus probléma azonosítása nélkül zárultak.

A gyártásban felhasznált és vásárolt anyagok gyártóinak értékelése minőségbiztosítási rendszerünk fontos eleme. A partnerek kiválasztásánál kiemelt szempont a megfelelő minőségű termék gyártása mellett a jól működő minőségbiztosítási rendszer is.

Az engedélyezési előírásoknak való megfelelés érdekében szigorú változtatáskövető rendszert működtetünk. Ennek célja, hogy eljárásainkba csak olyan változtatások kerülhessenek bevezetésre, amelyeket bevezetés előtt szakértőink teljes mélységükben átgondoltak és termékeink minőségét nem vagy pozitívan befolyásolják. Ezek a változtatások érinthetik a gyártási technológiát, beszállítókat, csomagolóanyagokat, szabályozásokat stb.

Minőségügyi rendszerünk része a termékek értékesítése is. Ennek fontos eleme, hogy kizárólag érvényes gyártási, illetve nagykereskedelmi engedéllyel rendelkező partnereken keresztül értékesítjük termékeinket. Ugyancsak prioritás a Richter és partnerei számára annak megelőzése, hogy hamisítványok kerüljenek kereskedelmi forgalomba, amelyek akár a betegek életét, egészségét is veszélyeztethetik. A cél érdekében speciális csomagolótechnikát, dézsmazárat és egyedi azonosítót alkalmazunk készítményeinken. Biztonsági előírásokkal szabályozzuk a selejt készítmények és csomagolóanyagok megsemmisítését. Fokozottan figyeljük és vizsgáljuk ki azokat a minőségi bejelentéseket, ahol szóba jöhet a hamisítás és pontosan, a belső és külső szabályozásnak megfelelően kezeljük az ellátási láncból érkező ezzel kapcsolatos figyelmeztetéseket is. A betegek biztonsága elsődleges prioritás, a beérkezett reklamációk feldolgozására külön minőségirányítási rendszert működtetünk. 2023-ban hat országból hívtunk vissza terméket, ezen visszahívások

elsősorban elővigyázatossági okokból vagy hatósági kérésre történtek. Betegszintű visszahívást nem kellett kezdeményeznünk.

Beszállítói lánc

A gyógyszergyártásban a termékek elvárt minőségének biztosítása csak a teljes értéklánc szoros felügyelete mellett lehetséges. Ebben kulcs szerepe van a beszállítók kiválasztásának és menedzsmentjének. A Richter kiemelt jelentőséggel kezeli beszerzési folyamatait, melyekben ugyanazokat a magas elvárásokat támasztja beszállítóival szemben, mint saját teljesítménye kapcsán.

A Richter Csoport által beszerzett tételek összértéke 2023 évben meghaladta a 370 milliárd forintot. A beszerzést 26 kategóriában, 3 510 partneren keresztül bonyolította a cég. Az összértéken belül 36%-os arányt képviseltek a direkt kategóriák, ahol az alaptevékenységhez szükséges anyagokat és szolgáltatásokat szerzi be a vállalat. Ezekre a kategóriákra jellemző a rövid beszállítói láncokkal, jellemzően közvetlen gyártói, szolgáltatói kapcsolattal történő beszerzés. Természetesen az indirekt kategóriák esetén is törekszünk szoros kontroll alatt tartani a folyamatokat, de a kategória specialitások, illetve az igénylési volumenek hosszabb láncokat eredményeznek, növelve ezzel a folyamatokban közreműködő partnerek számát.

A vállalat 2020-ban aktualizálta a Beszerzési politikáját, melyben rögzíti a Richter Csoport legfontosabb beszerzési alapelveit. Az alapelvek között megjelennek fenntarthatósági szempontú elemek is, mint például a környezetvédelem, az emberi jogok védelme, valamint az emberkereskedelem, gyermek- és kényszermunka elleni küzdelem, feddhetetlenség, az antikorrupció, valamint a személyes adatok védelme. [A politika elérhető a vállalat honlapján.](#)

Az alapelvek betartását, illetve betartatását a Richter minden munkavállalójától és partnerétől elvárja és megköveteli, a gyakorlatban történő érvényesítésükről az anyavállalatra hatályos Beszerzési szabályzata rendelkezik. Az üzleti partnerek irányában az alapelvek betartásáról a Szállító Minősítő rendszer előminősítési folyamata, illetve a szerződések vonatkozó fejezetei gondoskodnak. Non-compliance esetén a Jogi és szellemi tulajdon-védelmi főosztály az eljáró szervezet, de erre vonatkozó bejelentés nem volt 2023-es évben sem.

A Szállító Minősítő rendszernek is részét képezik az általános fenntarthatósági és különösen a környezetvédelmi szempontok. Az előminősítő kérdések között több is szerepel, mely a potenciális beszállítók környezetvédelmi és társadalmi teljesítményére kérdez rá. A 2023-es évben az aktív szállítók száma 2 601 volt, melyből 21,3% került előminősítésre.

Gyógyszerbiztonság

A Richter a vállalatcsoport minden tagjára kiterjedő minőségbiztosított farmakovigilancia rendszert működtet, amely figyelemmel kísér minden változást a gyógyszerek előny-rizikó egyensúlyában azok teljes életciklusán keresztül, és erről tájékoztatja a hatóságokat, az egészségügyi dolgozókat és a betegeket. A cél, hogy csak olyan készítmények kerüljenek forgalomba, melyek hasznossága egyéni és össztársadalmi szinten is jelentős, ugyanakkor alkalmazásuk kockázata elfogadható. Tevékenységünket a Helyes Gyógyszerbiztonsági Gyakorlat nemzetközi elvei szerint és minőségbiztosítási tanúsítványok megszerzésén keresztül végezzük. A jogszabályi elvárásoknak

megfelelően a Richter farmakovigilanciáért felelős munkatársat alkalmaz (Qualified Person for Pharmacovigilance), aki a gyógyszerbiztonság rendszer működését felügyeli és a rendszer megfelelőségének személyi felelősségét hordozza.

A gyógyszerbiztonsággal kapcsolatos információkat egy globális informatikai rendszeren keresztül gyűjtjük, melynek feladata, hogy riasszon és beavatkozzon, ha a termék biztonságossága megváltozik vagy olyan körülmények merülnek fel, melyek a felhasználókat előre nem látott kockázatnak tehetik ki. 2023-ban 18 200 db gyógyszerbiztonsági bejelentést kaptunk.

Farmakovigilancia rendszerünk folyamatosan ellenőrzött belső és külső (partneri) auditok, illetve hatósági inspekciók által. Globális szinten az elmúlt három évben több mint 60 auditon, továbbá több mint 8 hatósági vizsgálaton sikeresen teljesített a rendszerünk, miközben cégünk 20 kereskedelmi partnerünk farmakovigilancia működését ellenőrizte.

Működési kiválóságunkat 2023-ban tovább erősítettük azáltal, hogy egy új termék-központú működési modellt vezettünk be, mindezt megtámogatva az átfogó betegbiztonság szempontjait is maximálisan figyelembe vevő új Global Patient Safety struktúrával, mely mind az egészségügyi szakemberek és betegek elvárásait, mind az üzleti igényeket hatékonyabban képes kiszolgálni.

Felelős tájékoztatás

A Richter termékei értékesítésekor mindig törekszik mind a betegek, mind az egészségügyi dolgozók megfelelő tájékoztatására. Ez magában foglalja a marketing anyagok tartalmának összeállítását, valamint az érintettekkel való kommunikáció szabályozását és magas etikai sztenderdek szerinti bonyolítását is. A helytálló információközlés hozzájárul termékeink biztonságos használatához és etikai megfelelésünk alapját is adja. Felelős marketing és tájékoztatási gyakorlatunkat belső eljárások és szabályok segítségével biztosítjuk. A Richter munkavállalói mindenkor szigorúan kötelesek betartani a gyógyszeripari marketingkommunikációt szabályozó jogszabályokat, a vonatkozó nemzetközi, helyi és csoportszintű Etikai Kódexeket, valamint minden olyan szabályozást, amelyek az általuk végzett tevékenységekre vonatkozhatnak. A Richter Megfelelőségi Kézikönyvnek az Üzleti Magatartás és Transzparencia Szabályzat is része, ami az egészségügyi szakemberekkel, betegszervezetekkel történő kapcsolattartást, a gyógyszerjogi, illetve a transzparencia szabályokat gyűjti össze és rendszerezi.

Egészségügyi szakemberekkel fennálló kapcsolataink során a vállalat törekszik a feddhetetlenségre és a vonatkozó jogszabályoknak és szabályzatoknak való legszigorúbb szintű megfelelésre. A promóciós anyagok és kommunikációk nem lehetnek megtévesztőek, azoknak mindenkor pontosnak, bizonyíthatónak, tudományosan megalapozottnak kell lenniük a vonatkozó egészségügyi és jogi előírásoknak megfelelően.

Felelős tájékoztatási gyakorlatainkról bővebben [2022-es Fenntarthatósági jelentésünkben](#) olvashat.

EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA

A termékek elérésének biztosítása olyan fogyasztói csoportok számára, akik egyébként földrajzi, gazdasági vagy bármilyen egyéb tényező miatt nehezen férnek hozzá a készítményekhez, a gyógyszeripar társadalmi felelősségvállalásának elemei része. Mivel a gyógyszergyártó vállalatok termékpalettája és földrajzi lefedettsége eltérő, ezért a gyógyszerelési programok is minden esetben az adott vállalat lehetőségeitől függenek. A Richter számos generikus és bioszimiláris termékkel is rendelkezik, amit az originális termékekhez képest kedvezőbb áron biztosít, így növelve az adott hatóanyaghoz való hozzáférhetőséget több kiemelt csoport számára is. Az árkülönbség mértéke számos tényezőtől függ, ilyenek például az adott ország szabályozása, a hatóanyag támogatási helyzete, a terápiás terület, a versenytársak száma. A Richter Csoport piacain jellemzően országos szintű döntésekkel támogatjuk a hátrányos helyzetben lévőket. A vállalat célzott termékelési programjainak középpontjában a vállalat stratégiájában is központi szerepet játszó nőgyógyászati portfólió áll.

A Richter Csoport termékelési törekvéseinek alapvetően három típusa van. Az egyik ilyen, hogy kórházaknak/szociális intézményeknek adott gyógyszeradományokkal, kedvezményes gyógyszerekkel, egyes országokban pedig a családtervezési programok/ központok támogatásával segít a vállalat. A támogatások másik nagy csoportját a segélyszervezeteknek kedvezményes áron adott termékek jelentik. Több segélyszervezettel működünk együtt, akiknek kedvező áron adjuk át sürgősségi fogamzásgátló termékünket, és akik azt fejlődő országokban élő rászorulókhöz juttatják el. A termékelési törekvések harmadik területe annak elősegítése, hogy a páciensek a megfelelő terápiát a megfelelő időben kapják meg, és azt a szükséges ideig használják is. Ennek érdekében egyes terápiás területeken betegtámogató programokkal gondoskodunk a páciensek számára fontos információk eljuttatásáról.

KÖRNYEZETVÉDELEM

A Richter küldetése, hogy magas hozzáadott értékű készítményekkel segítse a betegek gyógyulását világszerte. Amellett, hogy ezzel jelentős pozitív társadalmi hatást érünk el, célunk, hogy a környezetre gyakorolt negatív hatásunkat a lehető legnagyobb mértékben minimalizáljuk. Ennek érdekében jelentős szervezeti átalakítást is végeztünk, így 2023-ban létrejött az új EHS szervezet (Environment, Health and Safety – Környezetvédelem, Egészségvédelem, Munkabiztonság), amelyben a magyarországi lokális, illetve a csoportszintű funkciók is kialakításra kerültek.

A klímavédelem kiemelt területe a fenntarthatóságnak. A vállalat környezeti terhelésének jelentős része a magas energiaigényű gyógyszergyártáshoz kapcsolódó energia felhasználásából ered. Ezért a Richter Csoport csatlakozott az Európai Unió „Irány az 55%!” (Fit for 55) programjához, amelynek célja, hogy az Unió karbonlábnyomát 2030-ig 55%-kal csökkentse az 1990-es szinthez képest. A csökkentést követően fennmaradó energiafelhasználást a megújuló energia arányának növelésével, illetve egyéb közvetett intézkedésekkel kell közelíteni a nettó nulla kibocsátáshoz, azaz a klímasemlegességhez 2050-ig.

Ugyanakkor a Richter elkötelezett a gyógyszergyártási folyamatok során keletkező szennyvíz, légszennyező anyagok és a hulladékok környezeti hatásának minimalizálása mellett is. Felismerve felelősségünket, a jogszabályok által előírt határértéken túlmenően is igyekszünk ezeket csökkenteni.

Karbonlábnyomunk

A Richter Csoport arra törekszik, hogy mind a közvetlen, mind a közvetett üvegházhatású gáz kibocsátásait a jogszabályoknak megfelelően azonosítsa, nyomon kövesse és az eredményeket publikálja az érintettek számára. Karbonlábnyomunk a működésünkből eredő közvetlen kibocsátásokat (Scope 1), az általunk megvásárolt energiához (beleértve a hőenergiát) kapcsolódó közvetett kibocsátásokat (Scope 2), valamint a működésünkből eredő közvetett kibocsátásokat (Scope 3) foglalja magában.

Karbonlábnyom számításunkat terveinknek megfelelően 2023-ban elvégeztük a termelő leányvállalatok mellett az indiai és németországi vegyes vállalatainkra is a Bilan Carbone® módszer alkalmazásával. A tavaly közölt számokhoz képest változást jelent, hogy ezt a 2 újabb telephelyet is bevontuk, valamint 2024 elején visszamenőleg újraszámoltuk a magyarországi adatokat, pontosítva a felhasznált vegyi anyag mennyiségét. A karbonlábnyom-számítást, illetve a célértéknek való megfelelést minden évben vizsgáljuk, és a kapott eredmények alapján meghatározzuk a csoportszintű csökkentési intézkedéseket a Fit for 55 szerint rögzített célok eléréséhez.

A Richter Csoport 2023-as Scope 1, 2, 3 kibocsátása telephelyenként (t CO₂eq)

	BUD	DEB	DOR	GR-PL	GR-RO	GR-RUS	RTML	RHB	Összesen
Scope 1	18 102	5 206	1 246	5 009	3 219	7 431	19 611	953	60 777
Scope 2	46 801	4 677	9 385	5 617	2 873	4 857	9 328	1 020	84 557
Scope 3	73 949	6 290	31 820	5 211	3 928	5 666	15 427	1 487	143 779
Összesen	138 852	16 173	42 451	15 837	10 020	17 954	44 366	3 459	289 112

Felelős energiafelhasználás

Vállalatunk az Energia-politikájában megfogalmazott elvek gyakorlati alkalmazásával, az ISO 50001 szerinti Energiagazdálkodási irányítási rendszer működtetésével, valamint közép- és hosszú távú stratégia kidolgozásával tesz a fenntartható és felelős energiafelhasználásért. Egyre nagyobb arányban törekszünk a megújuló energiaforrások használatára. Célunk, hogy hosszabb távon fosszilis energiahordozót csak az egyéb módon gazdaságosan nem kiszolgálható, technológiai igények kielégítésére használjunk. Munkavállalóink energiatudatosságának fejlesztésére képzéseket szervezünk és a tájékoztatás erősítésével ösztönözzük dolgozóinkat.

A Richter energiafelhasználása 2023-ban csoportszinten 1 676 Terajoule-t tett ki, ami 2%-kal kevesebb, mint 2022-ben. Termelő üzeink villamosenergia felhasználása az adott ország energiámixéhez igazodva származik különböző megújuló és nem megújuló forrásokból. A 2023-as évben a Richter magyarországi telephelyei által felhasznált összes energia 1 153 TJ volt, ebből villamose-

energia 392 TJ, amelynek közel 3%-a származott saját termelésű megújuló energiaforrásból. Saját termelésű megújuló energia előállítására 2021-ben a debreceni telephelyen indult el, ugyanebben az évben Dorogon és a budapesti pihenőparkban is telepítettünk naperóműveket, amelyek termelése 2022-ben indult el. A saját termelésű megújuló energia előállítására terv szerint tovább bővül a dorogi és debreceni fióktelep naperóműveinek II. ütemével, melynek indítása a 2024-es évben várható.

Működésből fakadó környezeti szennyezés

Környezeti szempontból fontos terület vegyianyag- és oldószerfelhasználásunk. A felhasznált anyagok jelentős része a gyógyszerhatóanyagok gyártása esetében oldószer, ún. illékony szerves vegyület, amelyek közel felét újra felhasználjuk, azaz kezelés nélkül vagy tisztítást követően visszaforgatjuk a gyártási folyamatokba. A hazai telephelyek a környezetvédelmi célként kitűzöttnek megfelelően 5% alatt tartották a VOC emissziót (oldószervesztés levegőbe és vízbe) a teljes kibocsátásra vonatkozóan.

Hulladékgazdálkodás

A Richter fontos feladatának tartja a gyógyszergyártás folyamán keletkező hulladék mennyiségének csökkentését, illetve a minél nagyobb mértékű újrahasznosítást. Ennek elérése érdekében fejlesztettük a budapesti telephelyen a szelektív hulladékgyűjtés rendszerét, újraszerveztük a kommunális hulladékgyűjtést és elkezdtünk kiépíteni egy központosított hulladékmenedzsment rendszert, melynek teljes körű átalakítása 2024-ben valósul meg. A gyógyszergyártás folyamán keletkező hulladékot – melynek jelentős része veszélyes hulladéknak minősül – a jogszabályok által előírt módon kezeljük. A hulladékkezelést jogszabályi engedéllyel rendelkező szolgáltatók végzik, akik hasznosítják vagy ártalmatlanítják azt. Folyamatosan törekszünk arra, hogy minél nagyobb arányban (min. 60%) hasznosításra kerüljenek mind a veszélyes, mind a nem veszélyes hulladékok. A sikeres hulladékcsökkentési intézkedések megvalósításának eredményeként csoportszinten 37%-kal csökkent a termelt veszélyes hulladék mennyisége 2020 óta.

A Richter Csoport igyekszik a körforgásos gazdaság szemléletrendszere szerint kialakítani folyamatait. Az életciklus szemléletnek megfelelően a végfelhasználóknál, lakoságnál keletkezett hulladék (pl.: lejárt gyógyszerhulladék) visszagyűjtésére Magyarországon kiépült egy rendszer, amelyet a hazai jogszabályoknak megfelelő módon a Recyclomed Kft. működtet.

Vízfelhasználás

A Richter Csoport vízgazdálkodási stratégiájának célja a vízbázisok terhelésének minimalizálása, így mind a felhasznált víz mennyiségére, mind pedig a szennyezés mértékére figyelmet fordítunk. Ennek megfelelően stratégiánk két részből áll: egyrészt folyamatosan monitorozzuk és minimalizáljuk a tevékenységünk folyamán felhasznált víz mennyiségét, másrészt mérjük és a lehető legkisebbre csökkentjük a tevékenységünkből eredő szennyvíz szennyezőanyag-tartalmát. A vízfelhasználás csökkentésének egyik módja a folyamatok optimalizálása mellett az újrafelhasználás. Ezért a Richter a hűtési célú frissvizet recirkulációs rendszerek alkalmazásával újrahasználja, kezelést követően a kondenzvizet Budapesten újrahasználja vagy visszajuttatja az Erőműnek új-

rahasználatra. 2023-ban közel 14%-kal sikerült csökkentenünk a csoportszinten felhasznált víz mennyiségét 2022-hez képest.

A magyarországi telephelyek közül Budapesten szennyvíz előkezelő rendszer működik. A keletkező technológiai szennyvíz pH-beállítás és ülepítés után kerül a városi csatornahálózatba, majd onnan a városi tisztítóba. Debrecenben kezelés nélkül a városi csatornahálózatba kerül a szennyvíz, míg Dorogon a kommunális szennyvíz közvetlenül a városi hálózatba jut, a technológiai szennyvíz pedig háromfokozatú biológiai tisztítás után kerül a Duna sodorvonalába. A román, lengyel és indiai telephely szennyvízkibocsátása a közcsatornába jut, Oroszországban biológiai tisztítás után kerül az élővízbe. A Richter valamennyi leányvállalatánál az előírásoknak megfelelő szennyvízkezelés zajlik, rendszereinket az előírások teljesítéséhez szükséges mértékben fejlesztjük. A kibocsátott szennyvizek szennyezőanyagtartalmára a jogszabályok úgynevezett kibocsátási határértékeket határoznak meg. Ezen értékeknek való megfelelést önellenőrzés keretében rendszeresen vizsgáljuk.

Levegőszennyezés

A légszennyező anyagok kibocsátását is folyamatosan nyomon követjük és törekszünk annak csökkentésére. A monitoringnak köszönhetően a lehető legrövidebb időn belül tudunk reagálni az esetlegesen megnövekvő kibocsátásra. A külön fejezetben tárgyalt szén-dioxid kibocsátás mellett a levegőszennyezést három kategóriába soroljuk: illékony szerves vegyületek (VOC), egyéb légszennyező anyagok, valamint a levegőbe kibocsátott ózonkárosító anyagok. A 2023-as gyártási év csoportszinten megfelelt az előírásoknak a károsanyag kibocsátás tekintetében.

Gyógyszerek a környezetben

A gyógyszerkészítmények és hatóanyagaik környezetbe kerülése a gyógyszeripar sajátos környezetvédelmi kihívása. Ennek oka, hogy ezek az anyagok a környezetben sokszor nehezen bomlanak le, így később visszakerülhetnek a táplálékláncba és az emberi szervezetbe is. Emiatt a Richter számára kiemelt szempont a gyógyszerek gyártása során a hatóanyagok környezetbe kerülésének megakadályozása, illetve nyomon követése. Az élővizekben megjelenő, az Európai Unió által kiemelt figyelemmel kísért három gyógyszerhatóanyag közül, – diklofenák, 17 β -ösztadiol, 17 α -etininil-ösztadiol – az utóbbi kettő esetében a Richter is érintett.

A Richter Csoport 2021 óta követi nyomon a környezetbe kerülő anyagok mennyiségét és elemzi azok hatását. A projektet a dorogi telephelyen kezdtük el, amely a Richter Csoport legjelentősebb szteroid hatóanyaggyártó bázisa, majd 2023-ban a budapesti telephelyre is kiterjesztettük. A vizsgált hatóanyagokra (norelgesztromin, drospirenon, ösztetrol, dezogesztrel, 17 β -ösztadiol, ösztadiol-17 β -acetát, ösztadiol-metiléter-acetát, noretiszteron) az általunk a környezetbe bocsátott mennyiség legalább egy nagyságrenddel kisebb, mint a környezetben potenciálisan káros hatással járó érték.

Évente bővítjük a vizsgált anyagok listáját – először a szteroid, majd a nemszteroid hatóanyagokra kiterjedően.

Környezetvédelmi költségek és ráfordítások

A fenntarthatósági stratégiában kitűzött célokkal összhangban, évről-évre jelentős összeget különítünk el környezetvédelmi ráfordításokra. Az elmúlt években a legjelentősebb ráfordítások a talajvíztisztítással, szennyvíztisztítással, vésztározással, zajártalom elleni védelemmel és raktározással voltak kapcsolatosak. A Richter Csoport 2023-ban összesen mintegy 11 millió eurót fordított belső környezetvédelmi intézkedésekre, illetve különböző környezetvédelmi szolgáltatást végző alvállalkozók kifizetésére.

FELELŐS FOGLALKOZTATÁS

A folyamatos fejlődés ad számunkra stabilitást. Ennek alapját munkatársaink hosszú távú fejlesztése és megtartása, a biztos pénzügyi háttér, az innováció és a hazai központú irányítás adják. Külön figyelmet fordítunk a kiváló teljesítményű munkavállalók értékelésére és ösztönzésére. A munka-magánélet megfelelő egyensúlya és a munkatársak mentális jólléte érdekében stresszkezelési és szabadidős programokat, személyes tanácsadást kínálunk kollégáink számára. Foglalkoztatási kultúránkban éppúgy figyelmet fordítunk a pályakezdő fiatalok megszólítására, mint a humánus generációváltás megvalósítására. 2023 végén a Richter Csoport teljes létszáma 11 603 fő volt. Az összes foglalkoztatott mintegy fele Magyarországon dolgozik.

2023-ban a HR stratégia elsődleges célkitűzése a vállalat szervezeti változásainak/igényeinek kimagasló támogatása, a tehetséggondozási rendszer továbbfejlesztése, valamint a HR folyamatok digitalizálásának folytatása volt mind Magyarországon, mind csoportszinten.

Vállalati kultúránk

2021-ben indult szemléletformáló projektünk, melynek kettős célja, hogy vállalatunk kultúrája maximálisan támogassa üzleti stratégiai céljainkat és olyan modern munkakörnyezet jöjjön létre, amely vonzó és megtartó erővel bír jelenlegi és leendő munkavállalóink számára. Négy vállalati értéket (Felelősség, Emberközpontúság, Kiválóság és Innováció) jelöltünk ki, amelyek meghatározzák és befolyásolják mindennapi munkavégzésünket. Ezek hatékony kommunikációjának érdekében különböző szintű vezetői és munkavállalói fórumokon illetve munkavállalói felmérések keretében foglalkozunk a témával, támogatva az értékek megértését, beépülését. Emellett a vállalat értékeihez illesztett új kompetencia rendszerünkkel és annak beépítésével a teljesítményértékelési folyamatba biztosítjuk, hogy a vágyott kulturális elemek szerves részei legyenek elvárás-rendszereinknek és ezzel mindennapjainknak.

Munkavállalóink megtartása és elismerése

A Richter továbbra is kiemelt figyelmet fordít az egyre mobilisabb fiatal munkaerő megtartására. Az elmúlt években tovább fokozódott a hiányszakmákban dolgozókért és kollégáink megtartásáért folytatott bérverseny, amit a 2023-as inflációs nyomás tovább erősített. Emellett generációváltás történik, ezért a vállalatoknak fel kell készülniük a képzett utánpótlás biztosítására.

Magyarországon aktív, országos szintű jelenléttel az állásbörzéken és szakmai rendezvényeken biztosítjuk, hogy a következő generáció számára is vonzó munkáltatói kép alakuljon ki a Richterről. Az érdeklődő fiataloknak szakmai gyakorlati helyeket, a pályakezdő gyógyszerészeknek és műszaki végzettségűeknek pedig 2 éves szakmai gyakornoki programot biztosítunk.

A Richter K+F tevékenysége javarészt Magyarországon zajlik – a 606 fős K+F átlaglétszám mellett 44 új belépő és 46 kilépő volt a területen 2023-ban. Ez 7,6%-os teljes és 5,6%-os önkéntes K+F fluktuációt jelent, amely a jelenlegi gyorsan változó környezetben a Richter Csoport értékelése szerint a 17,2%-os teljes fluktuációs és a 11,5%-os önkéntes fluktuációs piaci benchmark értékhez képest jó eredmény.

Nemcsak munkatársaink megtalálása, hanem megtartásuk és tudásuk lehető legjobb hasznosítása is fontos számunkra. Ennek egyik eleme teljesítményértékelési rendszerünk (TÉR), amely egyben lehetőséget nyújt a Richter előtt álló célok, feladatok szélesebb körű kommunikálásához is. A TÉR-beszélgetéseken van lehetőség munkatársaink egyéni jövőbeli elképzeléseivel, karrierterveivel is foglalkozni.

A több mint 10 éve nálunk dolgozó kollégáink teljesítményét Richter Gedeon Emléklappal és pénzjutalommal ismerjük el. Emellett dolgozóink részvényjuttatásban is részesülnek.

Munkavállalóink képzése és fejlesztése

Tudásközpontú üzleti modellünkben és teljesítményorientált kultúránkban kiemelt jelentősége van munkatársaink szakmai továbbképzésének. A gyógyszeriparban talán minden más iparágnál jelentősebb a kollégák tudásának naprakészen tartása, hiszen ez biztosítja, hogy az egyik legfontosabb értékünk, az innováció, ténylegesen mindennapi életünk része legyen. 2023-ban több, mint 1 000 konferencia jelentkezőt indítottunk és közel 1 000 kollégánk vett részt valamilyen szakmáját érintő továbbképzésen vagy tanfolyamon. Ezen túl 110 iskolarendszerben tanuló kollégát támogattunk.

2023-ban a vállalat 4 értékéhez kapcsolódóan újraépítettük vezetői és általános kompetencia rendszerünket és mind a munkatársi, mind a vezetésfejlesztési portfólióban szereplő tartalmakat ezen kompetenciák fejlesztésére építettük fel. A 2023-as évben közel 1 100 munkatársunk vett részt készségfejlesztő tréningen Magyarországon. Vezetőink több mint 50%-a részesült vezetésfejlesztésben.

Kollégáink szakmai fejlesztésén túl az is kiemelkedően fontos számunkra, hogy támogassuk őket mindennapi problémáik kezelésében. 2023-ban először szerveztünk a pénzügyi tudatosság növelésére programokat, melyek igen nagy sikerrel futottak.

Javadalmazás és juttatások

Javadalmazási elveink alapját a teljesítmény iránti elkötelezettség adja. Alapvető érdekünk a méltányos, eredményességen alapuló és következetes javadalmazás és annak összehangolása az üzleti célokkal, a munkavállalói motivációval. Vezetőink és munkavállalóink javadalmazási struktúrájának kialakítása a Richter Grade (RG) rendszer szerint történik, amely munkaköri szintek (felelősségi kör, komplexitás, szenioritás) alapján rögzíti a javadalmazási elemeket.

Felelős munkáltatóként az alapbérén túl minden munkavállalónk részére biztosítunk nyugdíj-pénztári tagságot, ahol 2% önrész befizetése után bruttó alapbérük 6%-ával egészítjük azt ki. Szintén minden kollégánk jogosult éves Cafeteria, gyermekgondozási-, iskolakezdési- és lakáscélú támogatás, és munkabérelőleg igénybevételére.

A 2023-as évben az infláció továbbra is nagy anyagi terheket rótt munkavállalóinkra, ezért a Richter felelős munkáltatóként megvizsgálta, milyen módon tudja ebben a helyzetben munkatársait anyagilag támogatni. A megszokott széles körű juttatási csomagunkon túl a magyarországi munkáltatók közül kimagasló alapszintű emelést hajtottunk végre, megemeltük Cafeteria keretünket és néhány egyéb juttatásunk összegét.

Sokszínűség és esélyegyenlőség a munkahelyen

Generációs sokszínűségekre törekszünk – valljuk, hogy sokat és hatékonyan lehet tanulni egymástól. A munkaerő sokszínűségének támogatására tematikus tréninget szervezünk. A képzés abban támogatja a vezetőket, hogy csapatukban a különbözőség erény, a vita új lehetőségek forrása legyen. Nemre és korra tekintet nélkül biztosítjuk az előrelépést, a szakmai fejlődési lehetőségeket és vezetői kinevezéseket. A női munkavállalók arányán belül (hazai létszámadat alapján 49%) kiemelten figyelünk a vezetői csoportokra: a nők aránya az anyavállalaton belül, vezetői szinteken átlagosan 38%. A felsővezetésben és ügyvezetésben célunk ennek az arálynak a növelése.

Munkavállalói jóllét

Magyarországon 2023-ban is folytatódott „Egyensúly Programunk”, melynek célja munkatársaink testi-lelki jóllétének támogatása, illetve az egészséges, komfortos és szerethető munkakörnyezet érzetének erősítése. A program keretében többek között az egészséges táplálkozás, fizikai edzettség és mentális egészség megőrzésével kapcsolatos tanácsadást nyújtunk, sportprogramokat szervezünk (jóga, kerékpározás, úszás, evezés), valamint Mentális Napot tartunk. A program 2023-ban az Év HR Projektje lett az iparban.

Bizonyos feladatkörökben nagyobb rugalmasságot biztosítunk a munkavállalók számára otthoni munkavégzésre. 2023-ban a magyarországi munkavállalók esetében a teljes állomány 44%-a, míg a szellemi munkát végző kollégáink 79%-a élt legalább egyszer az otthoni munkavégzés lehetőségével. Nemzetközi leányvállalatainknál is van lehetőség rugalmas munkavégzésre.

Munkatársaink egészségének megőrzése érdekében a Richter egyrészt házon belüli háziorvosi és szakorvosi ellátást üzemeltet, másrészt egészségbiztosító partneren keresztül magánegészségügyi szolgáltatások igénybevételét teszi lehetővé térítésmentesen munkatársai számára. Egészségprogramunk keretében munkatársaink komplex szűrővizsgálatban vehetnek részt.

Emellett az anyavállalat munkatársainak kikapcsolódását, feltöltődését, egészségét számos értékes szolgáltatással és saját fenntartású létesítménnyel támogatja. Hazai munkavállalóink és családtagjaik rendelkezésére állnak saját tulajdonú üdülőink, sportpályáink, uszodánk, óvodáink.

Munkahelyi egészség és biztonság

Működési stratégiánk szerves részét képezi, hogy olyan munkahelyeket biztosítsunk, amely támogatja a munkavállalók fizikai egészségét, biztonságát és megőrzi teljesítményképességüket. Az egészség és biztonság fenntartása érdekében létfontosságú a munkavégzési szabályok betartása. A balesetek megelőzésének érdekében biztosítjuk kollégáinknak a szükséges képzéseket és oktatásokat. Biztonsági szabályaink naprakészek, megfelelnek az aktuális hazai és európai uniós követelményeknek és valamennyi vezetőnk kiemelt figyelmet fordít azok érvényesítésére és a munkahelyi kockázatok csökkentésére.

Munkavállalóink védelme és a megfelelő kockázatkezelés érdekében ISO 45001:2018 tanúsítvánnyal rendelkező munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági irányítási rendszert működtetünk a magyar, illetve román telephelyeken. Az irányítási rendszer fontos eleme a megfelelőség értékelése, amit belső auditok és külső, független audit biztosít. Az ISO 45001 tanúsítással nem rendelkező telephelyeink is dokumentálják a munkabiztonsági folyamataikat. Az indiai és orosz telephelyeken a részlegvezetők, illetve a biztonságért felelős bizottság gondoskodik az előírások betartásáról, valamint a szükséges biztonságtechnikai intézkedések elvégzéséről. Szerződéses partnereink munkavégzésének körülményeit gyakori auditokkal és helyszíni szemlékkel ellenőrizzük telephelyeinken. Nem-megfelelőség esetén azonnal intézkedünk, a szabálysértés mértékétől függően az intézkedés a szóbeli figyelmeztetéstől a telephelyről való kitiltásig is terjedhet.

FELELŐS VÁLLALATIRÁNYÍTÁS

A Richter Csoport kiemelt jelentőséget tulajdonít a felelős társaságirányítási rendszer kialakításának a nemzetközi és hazai elvárások mentén. Gyógyszeripari vállalatként ügyfeleink és partnereink bizalma elengedhetetlen számunkra, melyet csupán etikus és megbízható működésen keresztül garantálhatunk. Vállalatunk elkötelezettségét mutatja, hogy vállalatirányítási struktúráinkban és üzleti tevékenységünkben a lehető legmagasabb fokú átláthatóságra törekszünk. Felelős társaságirányításunk alapköveiről publikusan elérhető tőzsdei közzétételeinken és jelentéseinken keresztül rendszeresen tájékoztatjuk érintettjeinket. A Richter Gedeon Nyrt. mint magyar anyavállalat felelős társaságirányítási rendszerének részletes bemutatása (Közgyűlés szabályai, részvényesi jogok, Ügyvezetőség, Igazgatóság, Felügyelő Bizottság, albizottságok felelőssége és feladatmegosztása, összeférhetetlenség, javadalmazási és sokszínűségi politika, belső kontroll és kockázatkezelési rendszer stb.) megtalálható [a Richter vállalati weboldalon](#), a „Jelentés a felelős társaságirányításról” című dokumentumban. A Richter Csoport irányítási modelljéről pedig [2022-es Fenntarthatósági jelentésünkben](#) számolunk be részletesen.

ÜZLETI ETIKA, COMPLIANCE

Az üzleti etikai szabályozásért a Richter Gedeon Nyrt. Globális Megfelelőségi Programja felel. A cég a Richter Csoport minden munkavállalójától, tanácsadójától, képviselőjétől, beszállítójától és egyéb üzleti partnerétől elvárja a Megfelelőségi Kézikönyv, illetve az annak részét képező Etikai Kódex előírásainak mindenkorai figyelembevételét, betartását és betartatását a piaci szereplőkkel – ideértve az egészségügyi szakembereket, betegeket, egészségügyi szervezeteket, üzleti partnereket, szállítókat és forgalmazókat – való kapcsolattartás során. Minden új munkavállaló a belépésével egyidejűleg részesül oktatásban az Etikai Kódex alkalmazásáról. [Az Etikai Kódex elérhető a Richter vállalati weboldalán.](#)

Annak érdekében, hogy üzleti tevékenységünk naprakészen megfeleljen a jogszabályoknak – különösen a gyógyszeriparra vonatkozó rendeleteknek – a Megfelelőségi Kézikönyvet rendszerint felülvizsgáljuk. Ezen vizsgálatok részben a belső szabályozási és szervezeti változások miatt válnak indokolttá, továbbá a hazai és nemzetközi (többek között európai uniós) folyamatos jogi megfelelés miatt is szükségszerű.

A Richter Csoport Megfelelőségi Kézikönyvét az alábbi szabályzatok alkották 2023-ban:

1. Etikai Kódex: A Richter Csoport munkavállalóira kötelező alapvető viselkedési normákat, vállalati alapelveket és célkitűzéseket fogalmaz meg.
2. Üzleti Magatartás és Transzparencia Szabályzat: Az anti-korrupció, az egészségügyi szakemberekkel történő kapcsolattartás, a gyógyszer jog, illetve a transzparencia szabályait gyűjti egybe és rendszerezi.
3. Versenyjogi Megfelelőség Szabályzat: A legfontosabb európai uniós versenyjogi jogszabályok rövid áttekintését biztosítja.
4. Vállalati Kommunikációról szóló Szabályzat: A sajtó irányába történő nyilatkozatok tartalmát és rendjét szabályozza.
5. A Honlapok Tartalmi Követelményeiről szóló szabályzat: A weblapok és közösségi média tartalmára, működtetésére és az ezek által összegyűjtött adatok kezelésére vonatkozó általános vállalati előírások, alapelvek és jogi keretszabályok kerülnek bemutatásra.
6. Összeférhetlenségi szabályzat: A szabályzat célja, hogy felhívja a munkavállalók figyelmét a potenciális érdekellentétekre, megelőzze az összeférhetlenség kialakulását, illetve kezelje a már fennálló összeférhetlenségi helyzeteket.
7. Üzleti titok szabályzat: A Richter és leányvállalatainak tevékenységével kapcsolatos üzleti titkok körének meghatározása, valamint a vonatkozó egyéb adatok, tények, információk bemutatása.

2022-ben elindítottuk a Compliance monitoring projektet, amelynek célja felmérni a compliance-tudatosságot, a meglévő compliance-kockázatokat és kontrollokat a leányvállalati hálózat tekintetében. 2023-ban megtörtént a kockázatfelmérő kérdőívekre adott tagvállalati válaszok kiértékelése valamennyi országra vonatkozóan, ez alapján akcióterveket állítottunk fel, illetve 3 éves monitoring terv készül, mely mentén 2024-ben elkezdjük a leányvállalatok compliance auditjait.

Etikai és korrupciós tréningek

A Richter Compliance csapata rendszeres időközönként a Richter Csoport Megfelelőségi Kézikönyvéhez kapcsolódó oktatásokat tart a munkavállalóknak. A képzések minden munkavállalóra kötelező online tréningek (Etikai Kódex, Korrupció és vesztegetés elleni oktatás stb.) vagy szakterületre szabott (marketing-promóciós, versenyjog, transzparencia stb.) jellegűek lehetnek.

Anti-korrupció

A korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatban betartandó alapelvekről a Megfelelőségi Kézikönyv Üzleti Magatartás és Transzparencia Szabályzata rendelkezik. A szabályzat értelmében a Richter Csoport elvárja a feddhetetlenséget és az átláthatóságot. A csalással és minden más korrump tevékenységgel szemben a zéró tolerancia politikáját gyakorolja. A helyi szokásoktól, üzleti kultúrától, illetve a vesztegetésre vagy más tisztességtelen előnyre vonatkozó kérés jellegétől függetlenül a munkavállalók és harmadik személyek számára is szigorúan tilos a cég üzleti tevékenységével kapcsolatos korrupcióban való aktív részvétel vagy annak passzív eltűrése. A korrupcióellenes szabályok partnereink felé történő érvényesítése érdekében valamennyi szerződésünk tartalmaz anti-korrupciós záradékot. [A Richter Csoport Vesztegetés és korrupció elleni kézikönyve elérhető a vállalati website-on.](#)

Lobbyi tevékenység

A fokozott korrupciós kockázat miatt a Richter Csoport politikai pártokat nem támogat, lobbyi tevékenységben nem vesz részt, és nemzeti kormányok pénzügyi döntéseire sincsen hatással. Az állami szektorban dolgozókkal és kormányzati tisztviselőkkel történő kapcsolattartásra és együttműködésre szigorú szabályok érvényesek a Richterben.

Egészségügyi szereplőknek nyújtott juttatások

A Richter és a betegszervezetek, egészségügyi szakemberek és egészségügyi szolgáltatók közötti átlátható viszony- vagy kapcsolatrendszer hozzájárul az etikátlan és jogellenes magatartás megelőzéséhez. Az irányadó szabályozások értelmében a gyógyszeripari vállalatoknak közzé kell tenniük a betegszervezetek, egészségügyi szakemberek és egészségügyi szolgáltatók részére történő kifizetéseket, egyéb juttatásokat, illetve a részükre adott megbízásokat. A közzétételnek a Richter és tagvállalatai weboldalukon tesznek eleget, hacsak a nemzeti szabályok más platformon történő publikálást nem írják elő. A transzparencia közzététel 2023-ban is megtörtént, [a Richter honlapján elérhető.](#)

Whistleblowing, etikai bejelentések

Az Etikai Kódex rendelkezései alapján valamennyi Richter munkavállaló köteles; illetve valamennyi üzleti partner képviselője /munkavállalója, a Richter potenciális munkavállalói (jelöltek), a Richter volt munkavállalói, a Richter felett tulajdonosi vagy felügyeleti jogokat gyakorló személyek jogosultak bármely olyan esetet jelezni, amelynek kapcsán alapos okkal feltételezik, hogy sor került a mindenkor hatályos jogszabályokban, iparági etikai előírásokban, a Globális Megfelelőségi Program kézikönyveiben, vagy a Richter egyéb belső előírásaiban foglaltak megsértésére. Ezen érdekeltek online, 20 nyelvre lefordított bejelentő felületen (Richter Virtual Compliance Officer), e-mailen, telefonon és hangüzenetben jelenthetik be az észlelt visszaéléseket, etikai vétségeket – szükség esetén – anonim módon, amelyek kivizsgálása a Csoportszintű Megfelelőségi Vezető koordinálásával történik. A visszaélést bejelentő személyek kellő védelemben részesülnek a negatív következményekkel szemben, melyről az Etikai Kódex rendelkezik. A 2023-as évben a Richter belülről összesen 16 bejelentés érkezett a Richter VCO-n és a Megfelelőségi Forródróton keresztül. A külföldről érkező bejelentések 8 országot érintettek változó tartalommal.

Emberi jogok védelme

Munkavállalóink az Etikai Kódex értelmében kötelesek a vonatkozó nemzetközi egyezményekben, helyi jogszabályokban és szabályozásokban meghatározott emberi jogokat tiszteletben tartani. Vállalatcsoportunk szigorúan elítéli az emberkereskedelmet, kizsákmányolást és kényszermunkát, továbbá szigorúan tiltja a munkavállalókkal való durva és kegyetlen bánásmódot. Nemzetközi kapcsolatainkban kiemelten fontosnak tartjuk és elvárjuk, hogy leányvállalataink és partnereink a jó gyakorlatnak megfelelően járjanak el. Elköteleztünk vagyunk az alapjogok védelme mellett, így többek között bármilyen megkülönböztetés (faj, a szín, a nem, a nyelv, a vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési) vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel tilalmának. Támogatjuk a szóbeli és fizikai zaklatástól mentes munkakörnyezet kialakítását.

Adatvédelem

A Richter Csoport kiemelten fontosnak tartja, hogy a vele kapcsolatba kerülő személyek adatainak kezelése során az adatvédelmi szabályoknak, hatósági iránymutatásoknak és legjobb piaci gyakorlatoknak megfelelően járjon el, azokat jogszerűen, átlátható módon kezelje. A Richter nagy mennyiségben kezel személyes adatokat, akár rendezvények szervezése, mellékhatásokkal kapcsolatos bejelentések, klinikai kutatások, vagy a gyárterület biztonságának ellenőrzése kapcsán. Ezen tevékenységek ellátása során kiemelt szempont az érintett személyek jogainak és szabadságának védelme, tiszteletben tartása.

Adatvédelmi keretrendszerünk kialakítása érdekében több évvel ezelőtt elindítottuk a Richter Csoport adatvédelmi programját, és létrehoztunk számos speciális adatvédelmi szabályzatot, eljárásrendet és minta dokumentációt, melyeket folyamatosan felülvizsgálunk. Nagy hangsúlyt fektetünk munkatársaink és velünk intenzív kapcsolatban együttműködő partnereink adatvédelmi ismereteinek naprakészen tartására, melyet oktatásokkal igyekszünk elősegíteni. Szerződéskötést megelőzően üzleti partnereinkkel adatvédelmi szempontú felméréseket folytatunk és

emellett erős adatvédelmi és adatbiztonsági követelményeket érvényesítünk szerződéseinkben, amelyek betartását rendszeresen monitorozzuk.

2023-ban a Társaságot nem érte adatvédelmi incidens, embereket érintő adatszivárgásra, adatlopásra vagy adatvesztésre nem került sor.

TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁS

A Richter Csoport támogatáspolitikájának fontos kedvezményezett személyei a betegek, munkavállalóink, az oktatásban részt vevő diákok és tanárok, valamint kutatók. A cég társadalmi szerepvállalása nem korlátozódik csak Magyarországra, szinte valamennyi országban támogat társadalmi célokat, ahol tagvállalattal rendelkezik.

Az egészségügy és az oktatás az a két terület, amelyekhez társadalmi felelősségvállalási politikánkkal összhangban, a szakértelmünkből adódóan hozzá tudunk járulni – ezek a vállalat alaptevékenységéhez, a gyógyszergyártáshoz is szervesen kapcsolódnak. Az egészségügy támogatása, az egészségtudatosság növelése a küldetésünkhöz tartozik, a természettudományos oktatás segítségével pedig a munkavállalói utánpótlást is célunk biztosítani. A fentiekén túl a női fókuszú programok is kiemelt helyet foglalnak el a Richter társadalmi szerepvállalásában, a cél a női egészség védelme mellett a nők elismertségének, lelki, társadalmi jólétének növelése. [Bővebb információ tevékenységünkről a vállalat weboldalán található.](#)

A Richter Csoport 2023-ban összesen 2,5 milliárd forint értékben támogatott egészségügyet, természettudományos oktatást, valamint kiemelten a nők egészségét, társadalmi és szakmai elismerését célzó kezdeményezéseket.

ESG ADATOK

Adatkör			2021	2022	2023	GRI
Környezetvédelem						
Nyrt. + termelő*	Energiafogyasztás	TJ	1 889	1 714	1 676	302-1
Nyrt. + termelő	Nem megújuló	TJ	1 889	1 704	1 665	302-1
Nyrt. + termelő	Hőenergia	TJ	742	706	630	302-1
Nyrt. + termelő	Villamos energia	TJ	557	529	533	302-1
Nyrt. + termelő	Gőz	TJ	549	412	416	302-1
Nyrt. + termelő	Üzemanyag	TJ	41	57	86	302-1
Nyrt. + termelő	Megújuló	TJ	0	10	11	302-1
Nyrt. + termelő	Víz kivétel	ezer m3	2 145	2 004	1 762	303-3
Nyrt. + termelő	Felszíni vízből	ezer m3	1 873	1 714	1 509	303-3
Nyrt. + termelő	Vízhiányos területről	ezer m3	90	104	123	303-3
Nyrt. + termelő	Talajvízből	ezer m3	272	290	253	303-3
Nyrt. + termelő	Víz kibocsátás/Szennyvíz kibocsátás**	ezer m3	2 220	2 018	1 703	303-4
Nyrt. + termelő	Felszíni vízbe**	ezer m3	660	730	592	303-4
Nyrt. + termelő	Harmadik félhez tisztításra**	ezer m3	1 560	1 288	1 111	303-4
Nyrt. + termelő	Scope 1-2-3 ÜHG kibocsátás**	t CO2eq	303 725	294 506	289 112	305-5
Nyrt. + termelő	Scope 1 ÜHG kibocsátás**	t CO2eq	67 779	63 117	60 777	305-1
Nyrt. + termelő	Scope 2 ÜHG kibocsátás**	t CO2eq	87 992	85 910	84 557	305-2
Nyrt. + termelő	Scope 3 ÜHG kibocsátás**	t CO2eq	147 954	145 479	143 779	305-3
Nyrt. + termelő	Termelt hulladék	t	21 691	21 207	32 648	306-3
Nyrt. + termelő	Veszélyes hulladék	t	15 792	13 980	14 167	306-3
Nyrt. + termelő	Nem veszélyes hulladék	t	5 899	7 227	18 482	306-3
Nyrt. + termelő	Ártalmatlanításból kivont hulladék	t	9 600	11 880	19 638	306-4
Nyrt. + termelő	Veszélyes hulladék	t	7 062	5 813	6 275	306-4
Nyrt. + termelő	Nem veszélyes hulladék	t	2 538	6 067	13 363	306-4
Nyrt. + termelő	Ártalmatlanításra irányított hulladék	t	11 451	12 784	8 653	306-5
Nyrt. + termelő	Veszélyes hulladék	t	8 733	12 195	7 877	306-5
Nyrt. + termelő	Nem veszélyes hulladék	t	2 718	589	776	306-5
Betegbiztonság						
Nyrt.	Beszállítói auditok	db	37	58	88	-
Csoport	Gyógyszeripari gyártási gyakorlat auditok	db	22	24	21	-
Csoport	Termékvisszahívások	db	5	6	4	-
Csoport	Gyógyszerbiztonsági bejelentések	db	14 500	15 200	18 200	-
Csoport	A Richter Csoportnál elvégzett gyógyszerbiztonsági auditok	db	20	27	24	416-1

Adatkör			2021	2022	2023	GRI
Munkavállalói jóllét						
Csoport	Munkavállalók létszáma a Richter Csoportban	fő	12 262	12 167	11 603	2-7
Nyrt.	Munkavállalók létszáma a Richter Nyrt.-nél	fő	5 724	5 500	5 576	2-7
Nyrt.	Új munkavállalók	fő	456	671	731	401-1
Nyrt.	Új munkavállalók aránya	%	8	12,2	13,1	401-1
Nyrt.	Kilépő munkavállalók	fő	631	756	646	401-1
Nyrt.	Kilépő munkavállalók aránya	%	11	13,7	11,6	401-1
Nyrt.	Szülői szabadságot igénybe vevők	fő	323	334	319	401-3
Nyrt.	Szülői szabadságról visszatérők	fő	98	100	110	401-3
Nyrt.	Teljesítményértékelésben részesülő munkavállalók aránya	%	94,2	96,2	99,8	404-3
Nyrt.	K+F létszám fluktuáció	%	10	11	8	-
Munkahelyi egészség és biztonság						
Nyrt. + termelő	Munkával kapcsolatos sérülések **	db	156	155	186	403-9
Nyrt. + termelő	Munkával kapcsolatos sérülésekből származó halálozások	db	0	0	0	403-9
Nyrt. + termelő	Munkával kapcsolatos sérülések munkaórákra vetített aránya	%	2,32	2,4	2,84	403-9
Nyrt. + termelő	Munkával kapcsolatos megbetegedések	db	1	0	0	403-10
Nyrt. + termelő	Munkával kapcsolatos megbetegedésekből származó halálozások	db	0	0	0	403-10
Felelős működés						
Csoport	Kommunikáció és képzés a korrupcióellenes politikákról és eljárásokról	fő	3 891	2 878	3 622***	205-2
Csoport	Versenyellenes magatartás, trösztellenes és monopolhelyzet miatt indított jogi eljárások	db	0	0	0	206-1
Csoport	Megerősített korrupciós esetek és a megtett intézkedések	db	1	0	0	205-3
Csoport	A diszkriminációs esetek és a meghozott korrekciós intézkedések	db	0	0	0	406-1
Vállalatirányítás						
Nyrt.	Igazgatósági tagok sokszínűsége					405-1
Nyrt.	férfi	fő	10	8	8	405-1
Nyrt.	nő	fő	2	3	4	405-1
Nyrt.	Felügyelő bizottsági tagok sokszínűsége					405-1
Nyrt.	férfi	fő	4	4	4	405-1
Nyrt.	nő	fő	2	2	2	405-1
Csoport	Éves teljes kompenzációs ráta	%	28,41	21,66	21,96	2-21

*Richter Gedeon Nyrt. anyavállalat és külföldi termelő leányvállalatok

**újrapozított adat

***csak anyavállalati adat